

‘Met openheid voorkom je in de toekomst problemen’

EPN

Zaken rond het familiebedrijf of familievermogen vragen om een goede regeling. De notaris kan daar een belangrijke rol in spelen. Naast het opmaken van juridische stukken kunnen notarissen families gedurende het hele proces begeleiden om tot een familie-erfgoedstatuut te komen. Daarom is het familie-erfgoedstatuut dit jaar het thema van de Vereniging van Estate Planners in het Notariaat (EPN).

We noemen het bewust niet een familiestatuuut, maar een familie-erfgoedstatuuut. Vaak zal het worden toegepast in een familiebedrijf, maar de bedoeling is heel nadrukkelijk dat het ook een handvat kan bieden bij overig gemeenschappelijk bezit. Bijvoorbeeld een gemeenschappelijk vakantiehuis in Frankrijk’, zegt Joline Kronenburg, kandidaat-notaris bij Van Benthem & Keulen in Utrecht en bestuurslid van de EPN. De EPN wil dat (kandidaat-)notarissen worden gewezen op de mogelijkheden van het statuut. De notaris kan als geen ander de spin in het web zijn bij het familiebedrijf. ‘Wat wij vanuit de EPN merken, is dat de notaris graag betrokken is bij het maken van het eindproduct, maar zich in mindere mate bemoeit

‘Families zijn niet altijd even goed voorbereid op veranderingen’

met het proces dat daaraan voorafgaat. Dat bewustzijn willen we nu creëren.’ Ook Jurgen Geerlings erkent het belang van een goede ‘procesregisseur’. Geerlings is directeur van het IFBK|Instituut voor Familiebedrijfskunde en partner van Mesa Bestuursadviseurs voor het Familiebedrijf. ‘Steeds meer professionals van verschillende disciplines zien in dat ze die rol kunnen vervullen, ook notarissen. Ik juich dat toe. Notarissen zijn goed gepositioneerd dit proces te begeleiden, omdat ze altijd kijken naar het gemeenschappelijk belang van de partijen die ze aan tafel hebben.’

OPENHEID

Geerlings begeleidt zelf ook families. Hij kent de invloed van het familiebedrijf op de Nederlandse samenleving. ‘Ruim twee derde van de bedrijven in Nederland is een familiebedrijf. Een substantiële groep, en dus is het belangrijk rekening te houden met de bijzondere kenmerken die ze vanwege hun familiale betrokkenheid hebben.’ Kronenburg wijst op het belang van openheid. ‘Bij gemeenschappelijk eigendom moet je zaken op tafel leggen.

Met openheid voorkom je in de toekomst problemen. Iedereen kan zelf bepalen aan welke verwachtingen hij of zij kan voldoen.’ Het familie-erfgoedstatuuut kent verschillende verschijningsvormen. Het kan een document van één pagina zijn. Kronenburg: ‘Dit geldt bijvoorbeeld voor het buitenhuis in Frankrijk. Je maakt afspraken wie er wanneer verblijft en wie welke kosten draagt.’ Het statuut wordt complexer als het bijvoorbeeld gaat om de opvolging bij grotere familiebedrijven. Geerlings: ‘Families zijn niet altijd even goed voorbereid op de impact van dergelijke veranderingen. Het proces leert de familie met elkaar in gesprek te zijn over zaken die essentieel zijn voor hoe men met elkaar verdergaat. Als je dat nooit doet en je wordt overvallen door een plotseling overlijden of een koerswijziging, dan is het lastig daar uit te komen. Van tevoren met elkaar in gesprek gaan, is minstens zo belangrijk als de inhoud.’

MOREEL COMMITMENT

Hoe kan een familie-erfgoedstatuuut worden opgebouwd? Kronenburg: ‘Het begint met het filosofische deel. Daarin staan bijvoorbeeld de waarden en visie van de familie van het bedrijf. Waar staan we op dit moment en waar willen we naartoe? In het strategische deel gaat het om juridische aspecten: wie is eigenaar van het bedrijf, mag ieder familielid eigenaar zijn? En ook om financiële zaken. Tot slot volgt het procedurele gedeelte met regelingen over bijvoorbeeld overleg en conflicthantering.’ Belangrijk is dat familieleden ook de vervolgstap nemen. ‘Iedereen moet zijn of haar notariële akten aanpassen op dat wat is afgesproken.’ Daarna volgt de uitdaging om het familie-erfgoedstatuuut levend te houden. Geerlings: ‘Het werk is niet klaar als het familiestatuuut is ondertekend. Het moet worden uitgevoerd, men moet het naleven. Naleving moet je niet juridisch willen afdwingen, het moet voortkomen uit een moreel *commitment* van de familieleden. Dat moet ontspruiten uit het draagvlak dat door het volgen van het proces is gecreëerd. En daar kan de notaris een hele belangrijke rol bij spelen.’ ■

VERENIGINGSNIEUWS

EPN

Twintig deelnemers Grotius Estate Planning

Begin maart is een nieuwe groep met de Grotiusopleiding Estate Planning gestart. De opleiding bestaat uit tien dagen en wordt afgerond met een mondeling examen. Deelnemers die het examen hebben gehaald, worden gecertificeerd lid van de EPN. Het bestuur van de EPN wenst deelnemers veel succes en hoopt de deelnemers die uit het notariaat afkomstig zijn, na afronding van de opleiding als gecertificeerd EPN-lid te mogen verwelkomen!

NRS

Levendige discussie NRS-workshop

Op 10 maart gaf Jan Biemans, hoogleraar Burgerlijk recht aan de Universiteit Utrecht, namens de NRS een workshop over registergoederenrecht en beslag. Hij daagde ruim zeventig deelnemers uit, aan de hand van rechtspraak en casusposities, zich te verdiepen in verschillende praktijkproblemen, al dan niet tegen de achtergrond van een dreigende insolventie. De levendige discussie tussen de deelnemers onderling en Biemans toonde aan hoe complex deze problematiek is en hoezeer expertise hierbij vereist is.

STICHTING IT-NOTARIS

Nieuwe aanmeldingen na workshop

De workshop op 10 maart door voorzitter Jelger de Kroon na de ALV van de KNB bestond uit een gedeelte waarin een korte historie is gegeven van het ontstaan van de IT-notaris en waarom het een belangrijke specialisatie is binnen de beroepsgroep. Daarna werd aan de hand van een praktijkcasus uitgelegd welke rol de IT-notaris kan vervullen met werken met software in de cloud en waaraan een kwalitatieve continuïteitsregeling moet voldoen. De zaal tijdens de workshop zat vol, de evaluatie was ook positief. Na afloop hebben zich direct een aantal nieuwe notarissen aangemeld voor deelname aan de eerstvolgende opleidingsdag op 20 mei.

VASN

Start planning intervisiebijeenkomsten

De groepsindeling van de intervisiebijeenkomsten is bekend en de voorzitters van de groepen zijn geïnstrueerd. Doelstelling is ten eerste het verbeteren van de dienstverlening

en het uitwisselen van kennis en ervaring op het gebied van agrarische aangelegenheden op een notarijskantoor. Een tweede doelstelling is de ontwikkeling en zo nodig codificering van normen waaraan die dienstverlening moet voldoen. Van de VASN-leden wordt verwacht dat ze ten minste één intervisiebijeenkomst per jaar bijwonen. Hiervoor worden 2 PE-punten toegekend.

VMN

Groeiende mediationmarkt biedt kansen

De vraag naar mediation bij conflicten groeit. Conflicten worden door inschakeling van een mediator sneller en efficiënter opgelost. Partijen hoeven niet direct naar de rechter te gaan. Het beroep van mediator is nog niet geregeld bij wet. Wel zijn onlangs in de Tweede Kamer initiatiefwetsvoorstellen behandeld die de notaris kansen bieden zich nog meer als professioneel conflictoplosser te onderscheiden. De VMN ondersteunt haar leden met na- en bijscholingscursussen, eigen vervolgoopleiding tot notariële scheidingsbemiddelaar, intervisiebijeenkomsten, modellen en pr-middelen.

VOC

Veel animo workshop fusie en splitsing in de praktijk

Ruim vijftig ondernemingsrechtsspecialisten verzamelden zich op 26 maart voor de VOC-workshop over fusie en splitsing. De workshops van de VOC vinden plaats op het kantoor van één van de leden, dit keer Pels Rijcken in Den Haag. Onder leiding van Laurens Kelterman, partner bij VBC Notarissen, discussieerden de deelnemers over problemen en uitdagingen waar men in de praktijk bij fusie en splitsing tegenaan loopt. Ook konden er eigen vragen voorgelegd worden. De VOC bedankt Pels Rijcken voor de gastvrijheid en de heer Kelterman voor het verzorgen van de workshop.

CURSUSSEN

EPN

EPN Beroepsopleiding tot Estate Planner

10 september en 26 november 2015
Afstemming van het advies op de onderdelen inkomstenbelasting, successiewet, erfrecht en huwelijksvermogensrecht. Flexibiliteit en zekerheid zijn de toverwoorden tijdens de opleiding. Informatie en aanmelden via epn-notaris.nl onder 'programma'.

NRS

Voorjaarscongres 'Herbestemming/transformatie van onroerend goed'

7 april 2015 Met CEO's van Camelot Europe en Annexum, ervaringsdeskundigen over vastgoedtransformatie, en Tycho Lam, senior docent bestuursrecht aan de Radboud Universiteit. Informatie en aanmelden via www.nrs-notaris.nl onder 'programma'.

STICHTING IT-NOTARIS

Opleidingsdagen van Stichting IT-notaris

20 mei en 18 november 2015
Ook geïnteresseerde (kandidaat)-notarissen die nog geen IT-notaris zijn, zijn welkom. Aanmelding kan via de website www.it-notaris.nl of per mail naar info@it-notaris.nl.

VASN

Inleiding agrarisch recht

19 mei 2015
De cursus biedt de niet-jurist een basisniveau op agrarisch gebied. Ook notarieel juristen die basale kennis op dit gebied willen opdoen, kunnen deelnemen aan de cursus.

VMN

Save the date: alimentatierekenen

22 september 2015
Meer informatie volgt op www.vmsn.nl/informatie-cursussen

VOC

Symposium Personenvennootschappen

23 april 2015
VOC-leden ontvangen 50 euro korting op deelname aan het symposium en betalen slechts 349 euro. Informatie en aanmelden via voc-notaris.nl onder 'bijeenkomsten'.